



Dato: 30.11.2008

Fiskeri- og kystdepartementet.

Høring NOU 2008:5 – Retten til fiske i havet utenfor Finnmark.

Finnmark Bonde og Småbrukarlag støtter de store linjene i NOU 2008:5 men vi mener også at det er på tide at ”fiskerbonden” som næring komme til heder og verdighet igjen fylket.

Det er slik at fra de eldste tider så har fiske i kombinasjon med jordbruk vært hovednæringen for både samer og andre i Finnmark. De fleste mennesker i Finnmark har fra de eldste tider levd og bodd på øyene, på kysten og i fjordene i Finnmark. Fiskebonden er betegnelsen den næringen i Finnmark som har vært viktigst for samene og som dermed har betydd mest for utvikling av samisk samfunnsliv, identitet, kultur og språk.

I de senere tiårene har utviklingen i Finnmark gått mot en spesialisering hvor jordbruket og fiske som næring har skilt mer og mer lag. ”Myndighetene” har ønsket stordrift og spesialisering og kombinasjonen jordbruk/fiske har blitt mer og mer sjelden. Når flesteparten av fiskebøndene er fjernet gjennom sterke reguleringer er kyst- og fjordkulturen og den sjøsamiske kultur med de kunnskaper og viten som er opparbeid gjennom århundrene satt under sterk press. Hele samfunn er eller står i fare for å bli avfolket.

Finnmark Bonde og Småbrukarlag mener at det er på tide å legge til rette for denne gamle og tradisjonsrike kombinasjonsnæringen. De nødvendige lovendringene bør gjennomføres slik at fiskebonden kan gjenoppstå som næring. Fiskebonden har lange tradisjoner og dermed også historiske rettigheter og det er på tide at disse rettighetene også anerkjennes av Norske myndigheter. Med inntekt både fra sjø og land kan kysten og fjordene få tilbake en næring som kan bidra til at bygdene langs kysten og i fjordene får flere bein og stå på. Slik kan fraflyttingen fra kysten bremses og det kan skapes ny optimisme i kyst/bygde- finnmark.

NOU-en slår fast at gammel fiskerihevd skal gjelde for Kyst og fjordbefolkningen. Da må også lov- verket omarbeidet slik at fisker- bonden får de samme rettighetene som kystfiskerne. Det er faktisk slik at fiskebonden har vært og er den rettmessige eieren av fiske- resursene utenfor Finnmark. Jordbruk i kombinasjon med fiske har vært hovednæringen for de fleste samer slik det har vært det for befolkningen for øvrig. Dette er et ubestridelig faktum som er meget godt dokumentert.

For å sikre fiskebondens rettigheter må det også tas grep som innebærer nødvendige lovendringer for å sikre fiskebonden og jordbruket rettigheter på landjorda. De samme vurderinger som er gjort i NOU-en når det gjelder retten til å fiske i havet gjelder selvsagt også fiskebondens og bøndenes bruk av landjorda. Da er det tvingende nødvendig å styrke finnmarks/fiskebondens- bondens rettigheter til bruk av grunnen i Finnmark.



Finnmark Bonde-og
Småbrukarlag

NOU-2008:5 må også få konsekvenser for Finnmarksloven.

Som en naturlig følge av de konklusjoner som dras i NOU-en må Finnmarksloven endres slik at Finnmarksbonden/fiskebonden får en fast representant i Finnmarkseiendommens styre slik som reindriften har det og slik det også foreslås det for Hålogalands- eiendommens styre. Slik det er i dag er fiskerbonden og finnmarksbondens rettigheter i realiteten sterkt svekket. Det er naturlig at Kystfiskeutvalget tar inn over seg den historiske bruken som har vært og de rettighetene som denne bruken gir og utarbeider lovverket i henhold til dette.

For Finnmark Bonde og Småbrukarlag,

Fylkessekretær Arne Johanson

leder Gunnar Johnsen